

Hoogheemraadschap van
Delfland

1

Inspiratieflyer

Fauna uittreedplaatsen (FUPs)

Beschoeiing beschermt de oever tegen erosie. Maar zorgt er ook voor dat sommige dieren moeilijk het water uitkomen en daardoor kunnen verdrinken. Een fauna uittreedplaats biedt dieren een uitgang.

Verschillende inventarisaties [2, 3, 4] laten zien dat de risico's van hoge beschoeiingen voor dieren reëel zijn. Hoe omvangrijk dit probleem precies is, is in de wetenschap en de praktijk beperkt onderzocht [1]. Maar dat er een probleem is, dat is duidelijk. Delfland adviseert daarom om uittreedplaatsen aan te (gaan) leggen.

Fauna uittreedplaatsen

De ideale oever is een natuurvriendelijke oever, waarbij de overgang van land naar water geleidelijk gaat. Als toch beschoeiing aangelegd moet worden is een (grote) geïntegreerde fauna uittreedplaats de beste oplossing. Deze begint bij de waterbodem en loopt tot aan het maaiveld. Deze kunnen binnen en buiten de beschoeiing worden geplaatst, zoals te zien op foto 2 en 3. Deze oplossing is vrij kostbaar, maar kan door (vrijwel) alle dieren, van muis en egel tot vos en ree, gebruikt worden.

Faunatrap

Een eenvoudiger en goedkoper type uittreedplaats die de meeste dieren, behalve grote soorten als ree en zwijn, goed kan helpen is de faunatrap. Een faunatrap heeft een eenvoudig ontwerp: schuin oplopende plankjes, vaak met ribbels, om dieren de kans te geven op de oever te klimmen. Verkeerd ontworpen trapjes bieden watervogels wel een uitgang, maar werken onvoldoende voor niet-watervogels. Juist egels, hazen, vossen en dergelijke dieren hebben deze uitgangen nodig.

- 1 Hoog beschoeide oever
- 2 Grote FUP landzijde beschoeiing
- 3 Grote FUP waterzijde beschoeiing [6]
- 4 Op het nippertje geredde egel

Een goede faunatrapp

Op foto 5 en 6 is een faunatrapp met een goed ontwerp te zien. De plankjes lopen parallel aan de oever waardoor dieren die langs de beschoeiing zwemmen er direct op kunnen. De plankjes staan strak tegen de beschoeiing aan, waardoor kleine dieren niet weer in spleten kunnen vallen. Bovenop is een vlakke plank die het trapje goed met de oever verbindt. En de planken steken diep in het water, tenminste 50 centimeter diep, zodat slechte klimmers als egel en haas zich goed kunnen afzetten.

Ontwerpfouten

Het trapje van foto 7 heeft twee problemen. De plank staat haaks op de oever. Onder andere kleine zoogdieren als muizen staan erom bekend muren en oevers te volgen en kunnen hier onderdoor zwemmen en de plank missen, zeker als ze in paniek zijn. Ook steekt de plank niet in het water. Slechte klimmers kunnen zich hier niet met hun achterpoten afzetten en niet op de plank komen. Dit geeft een indruk van de effecten van een ontwerpfout. Ook het onderhoud is belangrijk. Wanneer een trap uit elkaar valt, zoals op foto 8, verliest de trap steeds meer zijn functie.

5 6 Faunatrapp met goed ontwerp^[7]

7 Faunatrapp haaks op beschoeiing en steekt niet in het water

8 Slecht onderhouden faunatrapp

Aandachtspunten

Een opsomming van de aandachtspunten^[5]:

- Loopplanken parallel aan de oever;
- Vanuit beide richtingen een plank;
- Planken strak tegen de oever, zo min mogelijk kieren;
- Plank voldoende breed: minimaal 20 cm;
- Plank voldoende diep het water in: minimaal 50 cm;
- Profiel op de plank, zoals richels;
- Plat bovenplankje/goede aansluiting op de oever;
- Robuust materiaal & ontwerp;
- Elke 50 meter een trapje;
- Geborgd in regulier onderhoud.

Literatuur en bronnen

- [1] Boldingh J.; 2022; *Verkennd onderzoek naar de verdrinking van fauna door te hoge beschoeiingen*; Hoogheemraadschap van Delfland, stagerapport
- [2] Marum E. van; 2017; *Death traps in Dutch polders*; *Wader Quest Newsletter*, volume 4, issue 2, page 12-13
- [3] Rompaey M. van, Criel D.; 2003; *Studierapport, opstelling van ontsnipperingsvoorstellen voor het Albertkanaal op het grondgebied van de Provincie Antwerpen*; *Resource Analyses & Ecoconnection*, 13-5-2003
- [4] Bekker G.J.; 1990; *Het gebruik van fauna-uitstapplaatsen in kanalen*; *De Levende Natuur*, volume 91 (2), page 34-39
- [5] Oord J.G.; 1995; *Handreiking maatregelen voor de fauna langs weg en water*; Bureau voor faunatechniek Oord; rapport in opdracht van Ministerie van Verkeer en Waterstaat, diensten Weg- en Waterbouwkunde en Landinrichting en Beheer Landbouwgronden
- [6] Foto: V.d. Bosch Beton B.V.
- [7] Foto: HIP Groen

Vragen? Neem contact op via loket@hhdelfland.nl

Hoogheemraadschap van Delfland, augustus 2023

Deze flyer is ter inspiratie. Er kunnen geen rechten aan worden ontleend.

Hoogheemraadschap van
Delfland